

ብርሃንን ጨውን ምዃን

ብርሃንኩም አብ ዓለም ይብራህ

ንባባት፡ ማቴ 5፡13-16፥ ኢሰ 58፡7-10፥ 1ቆሮ 2፡1-5

ምስባክ፡ ፈኑ ብርሃነከ ወጽድቀክ፥ እማንቱ ይምርሓኒ ወይሰዳኒ ደብረ መቐደስከ፥
ወውስተ አብያቲክ እግዚአብሔር፡ “አ ጎይታ ናብ ደብረ መቐደስካን አባይትኻን ከመርሓኒ
ብርሃንካን ጽድቅካን ልአኸለይ።

ቤተ ክርስቲያን ካብታ መጀመርያ መዓልቲ አሰር መምህራ ክትሰብኽ ምስ ጀመረት እተዘኻኸሮ ንሳ ብርሃን ኣብ ጸላም ከምዝኾነት እዩ። ከምኡ ንሕና ክርስቲያን ደቃ ከም ክርስቶስ ክንበርህ እንተ ክኢልና እቲ ብርሃን ብዝያዳ ደሚቕ ኣብ ኩሉ ይበጽሕ።

ኢሳያስ ነብይ ኣብ ትንቢቱ ብርሃና ከንጸባርቕ ከምዘለዎ አቐዲሙ ክነግር እንከሎ ከምዚ ይብል፡ “እንገራኹም ንጥሙይ ምምቃል፥ ነቶም ዝተሰዱ ድኻታት ኣብ ቤትኩም ምቕባል፥ ዕሩቕ ምኽዳን” (ኢሳ 58፡710) ይብል። እዚ እቲ ቤተ ክርስቲያን ግዙፍ ናይ ምሕረት ስራሕ እትብሎ እዩ። ብ1948 ሕቡራት ሃገር ነዞም ዝጠቀስናዮም መሰረታዊያን ናይ ደቅ ሰብ መሰላት ኢሉ አዊጅዎም። መሰረታዊያን አድልዎት ኣብ ሕይወት ወዲ ሰብ እዮም። እዚአም ክግሃሱ እንከለዉ መሰል ወዲሰብ ይግሃስ ኣሎ ብሰንኩ ኸአ ሰብ ኣብ ግፍዕን ዓመትን ይነብር። ኣብ ዓለም ፍትሕን መሰልን ወዲሰብ ክግሃስ እንከሎ ብመጠኑ ርትዒ ይጎድል ጽልኢ ይበዝሕ ኃጢአት ይነግስ።

ማቴዎስ ወንጌላዊ ኣብ 5፡13-16 ዘሎ እንተ ርኣና ኢየሱስ ክርስቶስ ንሓዋርያቱን ነቶም ዝሰምዕዎ ዝነበሩ ንስኻትኩም ብርሃን ዓለም፥ ጨው ምድሪ ኢኹም እናበለ መገነት ተልእክኦም ነገርዎም። ኣብ ቅ. መጽሓፍ ብርሃን ዝብል ቃል ዳርጋ 231 ጊዜ ጨው ዝብል 44 ጊዜ ተጠቒሱ ንረኽቦ በዚ ኸአ ትርጉም ከምዘልኦ ክንግንዘብ ንክእል።

ኣብ መዓልታዊ ሕይወትና ብርሃንን ጨውን ፍሉይ ጥቕሚ አልእም። ክልቲአም ክጎድሉና እንከለዉ ኣብ ጥዕናና ከቢድ ሳዕባን አለዎ። ወይ ከአ ካብ ዓቕን ንላዕሊ ክኾኑ ከለዉ ጉድኣት ከምጽኡልና ይኸእሉ። ንክልቲአም ብዝተመጣጠነ ክንጥቀመሎም ከሎና ግን ብሓቂ ኣብ ሕይወትና ዓቢ ተራ አልእም።

ሀ. ኢ. ክ. ንስኻትኩም ጨው ምድሪ ብርሃን ዓለም ኢኹም ክብለና እንከሎ ኣብ ድሕነትና ክሳብ ክንደይ ዓቢ ዋጋ ከምእተኸፍለ ክገልጸልና ኢሉ እዩ።

ንስኻትኩም ጨው ምድሪ ኢኹም፡

ኣብ ጥንታዊ ዓለም ጨው ክቡር ዋጋ ዝነበሮ እዩ። ግሪኻውያን ንጨው መለኮታዊ ይብልዎ ነሮም። ሮማውያን ኣብ ትዕዝብቶም ካብ ፀሓይን ጨውን ንላዕሊ ጥቕሚ ዘለዎ ወላ ሓንቲ የለን ይብሉ። ኣብ ጊዜ ኢየሱስ ጨው ብሰለስተ ፍሉይ ዓይነት መገዲ ኣብ አእምሮ ወዲሰብ ዝተሓሓዘ እዩ ዝብል ርድኢት ነሩ።

1. ጨው ምስ ጽረት ወይ ንጽሕና ዝተተሓሓዘ እዩ። ብዘይ ምጥርጣር እቲ ዘንጸባርቕ ጸዕዳ ሕብሩ ነቲ ርክብ ቀሊል ይገብሮ። ሮማውያን ጨው ካብ ኩሉ ነገር ዝጸረየ እዩ ይብሉ ምኽንያቱ ካብ ኩሉ ዝጸረየ ነገር ካብ ፀሓይን ባሕርን ስለ ዝመጽእ። ጨው ካብቶም ጥንታዊያን ነገራት ከም መባእዝ ንአማልኽቲ ዝቐርቡ እዩ ነሩ። ኣብ ብሉይ ኪዳን ጨው ምእንቲ ስሬት ኃጢአትን ኪዳን ምስ አምላኽ ኢሉ ዝቐርብ መቐረት ክህብ ይጥቀሙሉ። “ንኹሉ ናይ እኽሊ መስዋዕትኻ ብጨው አቃምዎ ኣብቲ ናይ እኽሊ መሥዋዕትኻ እቲ

መዘከርታ ኪዳን አምላኽካ ዝኾነ ጨው አይተትርፈሉ። ንኹሉ መሥዋዕትኻ ጨው ግበረሉ” (ሌዋ 2:13)። አብዚ መሰርት ገርና ክርስትያን ጨው ምድሪ ክኾኑ እንተ ኾይኖም ናይ ምንጻሕ አብነተ ክኾኑ ይግባእ።

ሓደ ካብቲ ዓይነተኛ መለለዩ አብዛ እንነብረላ ዓለም ናይ ነገራት ደረጃታት ምውራድ እዩ። ናይ ቅንዕና፣ አብ ስራሕ እሙን ናይ ሙኻን፣ ናይ ሕልና፣ ናይ ሞራል መለክዒ ኩሉ ዝትሓተ ወይ ዝወረደ እዩ ዝመስል። ክርስትያን ዝለዓለ መለክዕ ንጽሕና አብ ዘረባ፣ አብ ጠባይን አብ ሓሳብን እዩ ክህልዎ ዘለዎ። ክርስትያን ካብ ዝኾነ ጽኑዕ መለክዕ ቅንዕና ወይ ሓቂ ክወጽእ የብሉን። ክርስትያን ወላ እኳ አብዛ እንነብራ ዓለም ሞራላዊ ሕይወት ብብዙሕ መልክዑ እንተ ተቐየየረ ብዝኾነ መገዲ ፍንክት ክብል አይግብኦን። ክርስትያን ብብዙሕ መገዲ አብ ጉዕዞ ሕይወቱ ዝተፈላለዩ ፈተናታት ከይወድቕ ጸኒዑ ክምክት ይግብኦ። ከምቲ ቅ. ያዕቆብ ዝብሎ ክርስትያን ዝላእ ርእሱ ካብ ርኽስት ዓለም እናሓለወ ዝነብር ክኸውን ይግብኦ (ያዕ 1:27)።

2. አብ ጥንታዊ ዘመን ጨው ነገራት ከይተበላሸዉ ንነውሕ ጊዜ ብጽሩዩ ክጸንሑ ዝሕግዝ እዩ። ከም ርድኢት ሮማውያን ጨው ንአብነት ስጋ ምስተሓርደ ይመውት ጨው ግን ነቲ ምዑት ከይምሽምሽ ይሕግዝ ይብሉ። ስለዚ ጨው ነገራት ካብ ምብልሻው የድሕን። አብ ናይ መሬት ስምምዕ ክልቲኦም ተኾናተርቲ ውዕሎም ክጸንዕን ነባሪ ከምዝኾነ ኽገልጹ ክልቲኦም ጨው ይለዋወጡ። ጨው ናይ እቲ አምላኽ አብ ሕይወት ደቂ ሰብ ዝገብሮ ስርሓት ሲምቦል ምልክት እዩ። ጨው አብ ውሽጢ ይኣቱ ነገራት ከይበላሸ ይዕቅብ፣ አብ ምሕዋይ ቍስሊ ኸአ ይሕግዝ። እግዚአብሔር ብከምዚ ኢሉ እዩ አብ ሕይወትና ዝግዩ። ስለዚ ክርስቶስ ጨው ክብለና እንከሎ አብ ዓለምና ለውጢ ፍልልይ ክነምጽእ ኣሎና ማለት እዩ። ንዓለም አብ ውሽጣ ክንኣቱ ክንዕቅባ ካብ ዝኾነ ሞራላውን መንፈሳውን አካላውን አካባብዎውን ብከላ ነጻ ክንገብራ ኣሎና። ከም ጨው መጠን ጣዕምን ላዛን አብ ሕይወት ሰባት ክንውስኽ ኣሎና። ዝኾነ ክርስትያን ጨው ምድሪ ክብሃል እንተ ደኣ ኮይኑ አብ ሕይወት ዘየበላሸ ጽልዋ ክህብ ይግባእ።

ኩላትና ከም እንፈልጦ ገለ ሰባት ኣለዉ ምስኦም እንተ ኸድካ ብቐሊል ጥዑይ ሰብ ትኸውን፣ ምስ ገለ እንተ ኸድካ ኩሉ ይፈኽሰካን ደስ ይብለካን ንብል። ገለ ሰባት ከኣ ኣለዉ ምስኦም ብምኻድ ንምሉእ ሕይወትካ ዘዕንዉ፣ ገለ ኸኣ ኣለዉ ወላ ሓንቲ ካብኦም እትወስዶ ወይ እውን ካባኻ ዘይወስዱ ንእኦም ኣሊኻ ኣየሊኻ ሓንቲ ፍልልይ የብሉን። ክርስትያን ግን አብ ከምዚ ዝበለ ሕይወት ጸረ ረኽሲ ወይ ምብላሻው ኮይኑ ዘሕውን ዘጽርን ክኸውን ይግባእ። ክርስትያን አብ ዘለዎ ብልሽውናን ካልእ ጉዕዞይ ነገራትን ደው ኢሎም ንኹሉ ጽቡቕ አብነት ክኾኑ ይግባእ።

3. ዝበለጸን ብኹሉ ቅቡልን ዝኾነ ጥቕሚ ጨው ንነገራት ጣዓም ዝህብ ስለ ዝኾነ እዩ። ጨው ዘይብሉ ምግቢ ጣዕሚ የብሉን ጨሪሽካ ትጸልኦ። ክርስትና ንሕይወት ሰባት ከምቲ ጨው ንመግቢ እዩ።

ዘሕዝን ብዙሓት ንክርስትና ምስቲ ኣንጻሩ ዝኾነ ነገራት ምስቲ አብ ሕይወት ጣዕሚ ዘይህብ የተሓሕዝዎ። ንድሕሪት ገጹ ዝጉግዝ ሕይወት ክርስትና ንክርስትና ዘይመልክዑ እዩ ዘትሕዞ ስለዚ ሓደ ክርስትያን ንእምነቱ ክነብሮ ይግባእ። ክርስትያን ነቲ ዝጠፍኦ መብራህቲ ክርስትና ከምብሓዲስ ክረኽቦ ኣለዎ። አብዛ ስክፍታን ምጥርጣርን ዝመልኦ ዓለምና ክርስትያን ጥራሕ እዮም ርጉኣትን ሕጉሳትን ኮይኖም ክነብሩ ዘለዎም፣ ምኽንያቱ ክርስትና ዝልዓለ ጸጋ አምላኽ ዋሕስ ሕይወቱ ገሩ ስለ ዝጉግዝ።

ክርስቶስ ጨው መቐረቱ እንተ ኣጥፍኦ ንግዳም ምጉሓፍ እዩ ይብል። መሰረት ናይ እዚ ኣበሃህላ ካብቲ አብ ጊዜ ኢየሱስ እቶን መግቢ ዝሰርሑሉ አብ ኣፍደገ ገዝኦም እዮም ዝሰርሕዎ ነሮም። ክሰርሕዎ ከለዉ ቀጻላ እምኒ ይጥቀሙ አብ ትሕቲ እቲ ቀጻላ ጨው ይገብሩሉ እዚ ኸኣ ነቲ

ሙቕት ክዕቅብ ንማለት እዩ፤ ድሕሪ ነዊሕ ጊዜ ግን እቲ እቶን ከምቲ ዝድለ ስለ ዘየገልግል ነቲ ጨው ዝሓዘ ኣብ መገዲ ይድርብይዎ ካልእ ሓዲስ ይገብሩ ነዚ እዩ ኢየሱስ ጥቕሚ እንተ ዘይብሉ ኣብ ደገ ኣብ መገዲ ይድርብይዎ ዝበሎም ንሰማዕቱ ንጹር ርድኢት እዩ ነሩ።

እዚ ኢየሱስ ዝሃበና ኣብነት ጨው ኣብ ሕይወት ሰብት ኩነታት ብዘየገስድ ተደጋጋማይ እዩ። ሓዲስ ኪዳን ደጋጊሙ ይነግረና። ዘይጠቕም እንተ ኾነ ብግድን ዕንወት እዩ ዝዕድም። ክርስቲያን ከም ክርስትያን ግብኣም ከማልኡ እንተ ዘይክእሉ ኣብ መገዲ ጥፍኣት ይጉዳዙ ከም ዘለዉ ክሁድ ምልክት እዩ። ጨው ምድሪ ክንከውን እዩ እቲ ዕድመ ግን ኣብ ሕይወትና ይኹን ኣብ ሕይወት ካልኣት እቲ ሕይወት ዝሓቶ ንጽሕና፤ ንዝረኸሰ እቲ ዝግብኡ መንጽብራቕ ከምጽእ ኃይሊ ዘይገብር እንተ ኾነ ንሕና ዕንወት ጥፍኣት ኢና እንዕድም ዘሎና።

ቀዳሞት ክርስትያን ነዚ ጥቕሲ ፍሉይ ትርጉም ኣገባብ ይህብዎ ነሮም እዚ ኸኣ ካብ ስርዓት ኣይሁድ ዝወሰድዎ እዩ። ኣብ ቤተ ጳውሎስ ኣይሁድ ሓደ እምነቱን ስርዓቱን እንተ ከሓደ ግን ድሕሪ ገለ እዋን ካብ ግጥኡ ክምለስ እንተ ደለየ ቅድሚ ብምሉእ ኣብ ቤተ ጳውሎስ ምቕባሉ ናይ ንስሕኡ ምልክት ኣብ ኣፍደገ ወይ ማዕጸ ቤተ መቐደስ ኮይኑ ነቶም ኣብ ቤተ መቐደስ ዝኣትዉ ዝነበሩ ክረግጹዎ ይነግሮም። ኣብ ገለ ቦታታት ገለ ክርስትያን ነዚ ኣገባብ ቃል ንቃል ክወስድዎ ጀሚሮም። ሓደ ክርስትያን ብዝኾነ ምኽንያት መቐደሳቲ ካብ ማሕበር ክርስቶስ እንተ ተፈለ ቅድሚ ኣብ ማሕበር ምምላሱ ኣብ ማዕጸ ቤተ ክርስትያን በጥ ይብል እም ነቶም ዝኣትዉ ዝነበሩ ርገጹኒ ኣነ እቲ መቐረቱ ዘጥፍኦ ጨው እየ ይብሎም። ብሓቂ ከቢድ ግን ምሉእ ተአምኖ ኃጢአትን ንስሓን ገርካ ኢኻ ኣብ ማሕበር ክትምለስ እትኽእል።

ንስኻትኩም ንዓለም ብርሃኑ ኢኹም፡

ጎ.ኢ.ክ. ኣብ ዮሐ 9:5 ከም እንርእዮ ነቶም ዝሰምዕዎ ዝነበሩ ነቲ ዕዉር ከሕውዮ እንከሎ ንሱ መን ምዃኑ ኸግንዘቡ ኢሉ “ኣብ ዓለም ከሎኹ ብርሃን ዓለም ኣነ እየ” ኢልዎም። ኢየሱስ ንኹልና ኣመንቱ እቲ ንሱ ዝኾኖ ክንከውን ይነገረና። ንኹሎም ተኸተልቱ ነዚ ትእዛዝ ክህቦም እንከሎ ናይ ዓለም ብርሃን ክኹኑ እዩ ነገርዎም።

ኢየሱስ ነዚ ቃላት ክዛረብ እንከሎ ነቶም ዝሰምዕዎ ዝነበሩ ኣይሁድ ዝውቱር ኣገላልጻ እዩ ዝጥቀም ነሩ እዚ ኣዘራርባ ሓዲስ ኣይኮነን ኣብ ዘረብኡም እውን ይጥቀሙሉ ነሮም እዮም። ነታ ቅድስት ከተማኦም ኢየሩሳሌም “ብርሃን ናይ ኣህዛብ/ኣረማውያን” ይብልዋ ነሮም፤ ሓደ ውሩይ ራቢ ከም ዝብሎ ኸኣ “መብራህቲ እስራኤል” ይብላ። ኣብዚ ክነስተብህሉሉ ዝግባእ እቲ ኣይሁድ ዝብልዎ ነቲ ኢየሱስ ዝብሎ ክንርድኦ መገዲ ወይ መፍትሕ ይህበና።

ሓደ ነገር ኣይሁድ ምሉእ ርድኢትን ርግጽ ዝኾነ ነገር ዝነበሮም ሰባት ናይ ገዛእ ርእሶም መብርህቲ ኣይውልዑን እዮም። ኢየሩሳሌም ብሓቂ መብራህቲ ናይ ኣህዛብ እያ፤ ኣምላኽ እዩ ናይ እስራኤል መብራህቲ ዘብርህ። እቲ መብራህቲ ህዝበ እግዚአብሔር ወይ እታ ሃገር ዘብርህዎ ዝተለቕሕዎ መብራህቲ እዩ። ኢየሱስ ናይ ገዛእ ርእስና መብራህቲ ክነብርህ ኣይኮነን ዝእዘዘና ዘሎ። ካብቲ ናቱ መብራህቲ ኣንጸብሪቕና ኢና ክነብርህ ዘሎና ከም ናይ ወርኅን ፀሓይን ብርሃን። ወርኒ ናይ ገዛእ ርእሳ መብራህቲ ዮብላን ካብ ፀሓይ እያ እትወስድ፤ ንሕና እውን ብእኡ ኣምሳል ካብ ክርስቶስ ብርሃን ወሲድና ንኻልኣት ክነብርሃሎም ይግባእ።

ዝዓቦየ ፈተና ናይ ዘመና ብዙሓት ብርሃን ክርስቶስ ዘይኮነ እነብርህ ናይ ገዛእ ርእስና ወይ ናይ ከማና ዘመሰሉ መብራህቲ ኢና እነብርህ እዚ ኣብ ፖሊቲካዊ ኣብ ሃይማኖት ኣብ ባህሊ ኮታስ ኣብ ኩሉ ጉዕዞ ሕይወተና ዝፈታተነና ዘሎ በዳሂ ፈተና እዩ። ናይ መን መብራህቲ እየ ዘብርህ

ዘሎኹ ኢልና ምስ ነፍስና ክንተሓታተ ይግባእ። እንተ ዘይኮነ ናይ ሓሶት መብራህቲ ግዝያዊ ምብልጭላጭ ኦርእዩ ኣብ ጸላም ከይወስደና ምስትውዓል ከድልየና እዩ።

እቲ ካብ ሓደ ክርስትያን ዘንጸባርቑ መብራህቲ ካብቲ ክርስቶስ ኣብ ውሽጢ ቤተ ክርስትያን ኮይኑ ዘብርሆ ዝነቐለ ክኸውን ይግባእ። ብዙሕ ጊዜ ብዛዕባ እተንጸባርቑ መርዓት ንዛረብ ኢና ንኣብነት መርዓት ብለን ንብል እዚ ኸኣ ካብቲ ኣብ መርዑት ብለን ዝርእ ውቃቤን ስሓቢ መልክዕ ዝነቐለ እዩ እንተ ኹን እቲ ኣብታ መርዓት ዝርእ ዘንጸባርቑ መብራህቲ ካብቲ ኣብልባ ዘሎ ፍቕሪ ዝነቐለ እንተ ኹን እዩ ብሓቂ ብርሃን ወይ ዘንጸባርቑ ክንብሎ እንኸእል። እዚ ነቲ ኣብ ክርስትያን ክህሉ ዝግብኦ መብራህቲ ዘመልክት እዩ።

ኢየሱስ ክርስትያን መብራህቲ ዓለም ክኸውን ይግባእ ክብል እንከሎ እንታይ ማለቱ እዩ?

- 1. መብርህቲ ቅድሚ ዝኾነ ነገር ሓደ ዝርእ ክኸውን ኣለዎ። ኣብ ሃገረሰብ ከም እንፈልጦ እንጥቀመሉ መብራህቲ ጋዝ እዩ። ሓውሲ ጸልማት እዩ ግን ኣብታ ንእሽቶይ ቤትና ኣብ ሓፍ ዝበለ ብዙሕ ጊዜ ኣብ ልዕሊ ቆፎ ወይ ኣብ ዓንዲ ኣጽግዕ ኣቢልና ኣብ ልዕል ዝበለ መቐመጢ ገርና ኢና እነብርህ። ኣብ ጊዜ ኢየሱስ ኣይሁድ ተመሳሳሊ ኣገባብ እዮም ዝጥቀሙ ነርም። ኣብቲ ጊዜ መብራህቲ ክተብርህ ቀሊል ኣይነበረን፤ እቲ ቀንዲ ዓላማ መብራህቲ ከብርሃልካ ክትርኢ ዝሕግዞካ እዩ በዚ ኸኣ ኣብ ዝርእ ኣብ ከውሊ ዘይኮነ ክነንብር ኣሎና።

ክርስትና ክርእ ዘለዎ እዩ። ሓደ ፍሉጥ ሰብ ከም ዝበሎ “ኣብ ክርስትና ሕቡእ ሓውርያ ዝብሃል የለን፤ ምኽንያቱ ወይ እቲ ሕቡእ ነገር ነቲ ሓዋርያነት የጥፍኦ ወይ ከኣ እቲ ሓዋርያነት ነቲ ሕቡእ ወይ ምስጢር ነገር የጥፍኦ”። ክርስትናና ብምልኡ ንኹሉ ዝርእ ክኸውን ኣለዎ። ሎሚ ሰባት ክርስትንኦም ክትርኢ ከቢድ እዩ ወረ ኣብ ገለ እዋን ዘይ ባህሊ፤ ቋንቋ፤ ኮታስ ኩሉ ግዳማዊ ባህሊ ንክርስትናና ዘንጸባርቑ ኣይኮነን። ክርስትና ሓቢእካ እትነብር ኣይኮነን ክግለጽ ክንገር ኣለዎ።

ክርስትና ኣብ ውሽጢ ቤተ ክርስትያን ኣብ ስርዓተ ኣምላኾ ጥራሕ ኣይኮነን ክርእ ዘለዎ። ካብ ኣፍደገ ቤተ ክርስትያን ዘይሓልፍ ክርስትና ኣብ ልዕሊ ካልኦት ዝኾነ ጽልዋ ናይ ፍቕሪ ከሕድር ኣይክእልን እዩ። ኣብ ዝኾነ ሕይወትን ኩነታትን እምነት ክርስትናና ብፍላይ ኣብቲ ጸልማት ዝሰፈኖ ዕለት ዕለትን ኣብ ኩሉ እንገብርን እንብሎን፤ ኣብ ስራሕና ምስ መሳርሕትና፤ ኣብ ኣካይዳና ኣብ ጉዕዞናን ኣብ ጊዜ ዕረፍትናን ምስ ሰባት ኣብ እንራኸቡን፤ ኣብ ኣዘራርባናን ኣብ ጊዜ ጸወታና፤ ኣብ ጊዜ እንሳቕየሉን እንሓመሉ፤ ኣብ ጊዜ ሰላምን ውግእን ኣብ ኩሉ እንጥቀመሉ ቃላትን፤ ኣብ እንርእዮን እንገብቦን ኩሉ ክርእ ይግባእ።

ኢየሱስ ንስኻትኩም ብርሃን ቤተ ክርስትያን ኢኹም ኣይበለናን፤ ዝበለና ንስኻትኩም ብርሃን ዓለም ኢኹም”። ስለዚ ኣብ ሕይወትና ኣብ ዓለምና ክርስትናን ንኹሉ ግሉጽን ርኡይን ክኸውን ይግባእ።

- 2. መብራህቲ ሓጋዛይ መርሕ እዩ። ኣብ መራኽብ ባሕሪ ኣብ ሓደ ጸቢብ ወይ ምንጩ ሓደ ውሑዝ ገጸን ዝኸዳ እንተ ኹይነን ሓደጋ ከይረኽበን ብማዕዶ መብራህቲ ይግበር እሞ ካብ ሓደጋ ይጠቐመን። ከምኡ ኣብ መዕርፎ ነፍሮቲ ንነፈርቲ ሓደጋ ከይረኽበን ሓባሪ መብራህቲ ብብዝሒ ንርኢ። ኣብ ከተማ ኣብ ጽርግያታት እኹል መብራህቲ እንተ ዘየሎ ክንደይ ጽጉም ከም ዝኾነ ኩልና እንፈልጦ እዩ። መብራህቲ ንኹሉ ከም እንርኢ ገሩ መገድና ዝጸርገልና እዩ።

ክርስቲያን ንኻልኣት መገዲ ዝጸርግን ዝሕብርን እዩ። እዚ ማለት ከኣ ካብቲ ኣድላይነት ብምብጋስ ግድን ኣብነት ክኸውን ይግባእ። ዓለምና ሎሚ ሓደ ካብቲ ብዝያዳ ልዕሊ ዝኾነ ነገር ዘድልዩ ሰባት ጽቡቕ ኣብ ምግባር ዝዋስኡን መጋበርቲ ዝኾኑ እዮም። ንኣብነት ገለ ሰባት ኣብ ዘለውዎ ሓደ ኣከራካሪ ነገር ክግበር ዘለዎ እንተሎ፣ ሓደ እዚ ነገር ክግበር ኣለዎ ኢሉ እንተ ዘይተላዕለ ወይ ከኣ ሓደ ኣነ ሓንቲ ኣይገብርን እየ እንተ በለ ካልኣት እውን ኣይንገብርን እንተ በሉ እዚ ጉዳይ ሱቕ ሱቕ እንተ ኾነ ሓንቲ ኣይምተገብረና። ገለ ዝድግፍ ገለ ዝይድግፍ ክህሉ ግድን እዩ እንተ ኾነ ድምጺ ዘስምዕ ንነገራት ኣብ ሓቅን ፍቕርን መሰረት ገሩ ድምጹ ዘስምዕ ክህሉ ኣድላይ እዩ። እንተ ዘይኮነ ሓቂ ፍቕሪ ተዓቢጣ ኣብ ሕመታን ጽልእን ምንባር እዩ። ክርስቲያን ከስ ንሓቂ ዝምስክርን ዝነብሮን ኮይኑ ብኹሉ ክፍለጥን ክርኣን ኣለዎ። ንኻልኣት ኣብ ጽቡቕ ክመርሕ ንዝተጋወደ ክእርምን ክምህርን ግቡኡ እዩ። ክርስቲያን ተወጺዖ ዓገብ ኣልዕለይ ተፈጺሙ ክብል እንተ ኾነ ከይሕግዝ ከይምህር ንሓቅን ፍቕርን ኣይትምሃር ተባሂሉ ክዕገት እንከሎ ዝግበየ ግፍጺ እዩ።

ኣብዚ ዓለምና ብዙሓት ኣለዉ ሓቦ ትብዓት ዘይብሎም ንዝርእይዎ ክድግፉ ወይ ክነጽጉ ሞራል ዘይብሎም። ሱቕ ይብሉ ርእዮም ከምዘይረኣዩ ሰሚዖም ከምዘይሰምዑ ኮይኖም ዝኸዱ ብዙሓት እዮም። ግን ሓደ ሓቦ ገሩ ክመርሕ ፍቓደኛ እንተ ኾነ ብዙሓት ነቲ ቅኑዕ ነገር ክገብሩ ይክእል። ኣብ ዕለታዊ ሕይወትና እንርእዮ እዩ። ኩሉ ብሓንጻብ ክብገስ ኣይክእልን እዩ ዝመርሕ የድሊ። ክርስትና እምብኣር ፊተውራሪ መራሕ ኣብ ምግባር ክኸውን ኣለዎ ብፍላይ ኣብቲ ምጥርጣር ወይ እውን ዘጸግም ዝመልኦ ኩነታት ክመርሕ ይግብኡ። ዓለም ዝመርሓ መብራህቲ የድልዩ ኣሎ። ብዙሓት ኣለዉ ነቲ ብባዕሎም ክገብርዎ ዘይክእሉ ኸገብሩ ዝመርሖም ዝሕብሮም ዝደልዩ፣ ናይ እዚ ዓይነት መርሒነት ዝለብሱ ክርስቲያን እዮም። ኣብ ጸላም ንዘለዉ ክንመርሕ እዩ ጸዋዕታና። ንሰኻትኩም ብርሃን ዓልም ኢኹም ኢሉና እዩ።

3. መብርሃቲ ናይ መጠንቀቕታ መብራህቲ ክኸውን ይኸእል። ኣብ ቅድመና ሓደጋ ወይ እውን ጸግም እንተሎ ክሕብረና ምልክት ብርሃን ቀይሕ ቆጻል ብጫ. . . . ይግበር።

ክርስቲያን ብዘለዎ እምነታዊ ሓላፍነት ንኻልኣት ናይ መጠንቀቕታ ምልክት ክኸውን ኣለዎ። ብዙሕ ጊዜ ነዚ ኸትገብሮ ከቢድን ኣጸጋምን እዩ። ምክንያቱ ኣብ ገለ እዋን ክትገብሮ ካብ ዓቕምኻ ንላዕሊ ዝኾነ ጸግማት ይንገሩኻ ለዋጢ መንፈስ ክተእቱ ይኸብድ። ግን ሓደ ካብቲ ኣብ ሕይወት ዘሰንብድ ጸግም ብገለ ብፍላይ ንሓደ መንእሰይ ከምዚ ክብለና እንከሎ እዩ። “ኣብ ሕይወተይ ኣብ እዋኑ ነጊርካኒ እንተ ትኸውን ኣብዚ ሒጂ ዘለኸዎ ኣይመደቐኹን” ክብለና እንከሎ፣ ስኣን ዝነግሮን ዝገንኡን ኣብዘይተደለ ዕንወት ወዲቐ ሕይወቱ ርእዩ ዝኸኣለ ዝብሎ እዩ።

ሓንቲ መምህር ኣብ ገለ እዋን ንተመሃሮኣ ገሲጻ ወይ ገኒሓ እንተ ኾይና ኣብ ዝተሓተተቶ ኣእዳዎ ኣጣሚራ ዓው ኢላ እወ ኢላ፣ መሊሳ እንተ ኾነ መጠንቀቕታና ብዘይ ቁጥዓ ሂብና እንተ ኾና፣ ብዘይ ዝኾነ ሕርቃን፣ ብዘይ ወቕሳ ብዘይ ምኹናን፣ ክንጎድእ ኢልና ዘይገበርናዮ እንተ ኾነ ብፍቕሪ እንተ ገበርናዮ ዓቢ ጥቕምን ጽልዋን ኣለዎም ትብል። ኩሉ ሕርቃን ወይ መግናሕቲ ካብ ክፍሓት ዝተላዕለ ኣይኮነን ካብ ፍቕሪ ዝተላዕለ ክኸውን ይኸእል እዩ። ሰብ ሎሚ ክግናሕ ክንገር ኣይደልን እዩ። እዚ ንብዙሓት ኣብ ዘይደለይዎ ጸግመ የውርዶም እንርእዮ ዘሎና ሓቂ እዩ።

ሓደ ክርስቲያን ክኾኖ ዘለዎ እምብኣር ንሱ እቲ ክርኣ ዘለዎ ብርሃን፣ እቲ መጠንቀቕታ ዝኾነ መብራህቲ፣ እቲ ዝመርሕ ዝሕሉ መብራህቲ እዩ። ነዚ ኣብ ግብሪ ገሩ ዝጉዓዝ ክርስቲያን ብርሃን ዓለም እዩ።

ሓደ ታሪኽ ዝንገር ኣሎ። ሓንቲ ንእሽቶይ ቆልዓ ኣብ ገጠር እትቐመጥ ዝነበረት ሓደ መዓልቲ ኣብ ከተማ መጺኦ ብሓደ ቀንዲ ጎደና ከተማ እናተጓዘዘት እንከላ ብሃንደበት መብራህትን ሙዚቃን ሰሚዓ ኣብ ሓንቲ ቤተ ክርስቲያን ኣትያ። ኣብኡ ሙቐት እናረኸበት ጽቡቕ ሙዚቃ እናሰምዐት እንከላ ሰባኻይ ካህን ክሰብኩ ጀሚሮም ኣርእስቲ ሰብኩቶም “ኣነ ብርሃን ዓለም እየ” ዝብል ነበረ። ኣብ ምውዳእ ቅዳሴ ኣብቶም ዝሰብኩ ዝነበረ ካህን ቀሪባ “ኣነ ብርሃን ዓለም እየ ዲኹም ዝበልኩም” በለቶም። ኣይከምኡን ንላይ ክርስቶስ እዩ እቲ ብርሃን ዓለም ኣነ ካብቶም ብዙሓት ሓደ እየ በልዎ። እዛ ንእሽቶይ ንል ኣትኩር ኣቢላ ድሕሪ ምጥማት ቀስ ኢላ ከምዚ ኢላቶም። ጽቡቕ ኣባቴ ኣብ ዓድና እንተ ትመጽኡ እም ካብዚ ብዙሕ መብራህቲ እንተ ተብርሀልና ምኽንያቱ ለይቲ ብሓቂ ድቕድቕ ዝበለ ጸልማት እዩ ዘሎና ኢላቶም። ከምቲ እቶም ካህን ዝበልዎ ክርስቲያን መብራህቲ ዓለም ኢና። ከም ሓደ ካብቶም መብራህቲ ኣብ ጸልማት ዘለዎ ክነብርህ ጸዋዕታና እዩ።

ኣብ ማቴ 5:16 “ነቲ ጽቡቕ ግብርኹም ርእዮም ኣብ ሰማይት ንዘሎ ኣቦኹም ምእንቲ ኼመስግንዎ ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ” ይብል። ኣብዚ ክልተ ቀንዲ ኣድለይቲ ነገራት ንርኢ።

• ሰባት ንጽቡቕ ግብርና ክርእዩ ኣለዎም። ኣብ ቋንቋ ግሪኽ ክልተ ቃላት ንጽቡቕ ዝብል ኣለዎ። agathos ንሓደ ነገር ከም ጽቡቕ ዓይነት ዝገልጽ። እታ ካልኣይቲ kalos ኣብዚ እቲ ነገር ጽቡቕ ጥራሕ ኣይኮነን ይስሕብ ይማርኽን ብሓቂ ኣብ ውሽጢ ፍሉይ ጽቡቕ ነገር ይሰምዓካ። ኣብ ወንጌል ጽቡቕ ክብል እንከሎ kalos ዝብል እዩ ዝጥቀም።

ናይ ሓደ ክርስቲያን ግብሪ ጽቡቕ ጥራሕ ዘይኮነ ስሓብን መሳጥን ኣዕጋቢ ጽቡቕ ነገር ክህልዎ ኣለዎ። ዘሕዝን ነገር ናይ እዚ ጽቡቕ ዝብሃል ኣብ ውሽጡ ሓደ ናይ ትርጉም። ዛሕልን ጽንካሬ ዝመልኦ ነገራት ይርከቦ። ኣብኡ ጽቡቕ ነገር ዝስሕብ ዝማርኽን ጽቡቕ ነገር ዝነጽግን ዘይፍቶን ኣሎ። ኣብ ሓደ ሓቀኛ ክርስቲያን ሰሓቢ ነገር ከም ዝፍቶ ዝገብሮ ነገር ኣለዎ።

• ጽቡቕ ግብርና ንኣምላኽ እምበር ኣባና ዝዓለመ ክኸውን ኣይግባእን። ኣብዚ ኢየሱስ ዝብለና ምርኢታዊ ወይ ዝርኢ ጽቡቕ ጥራሕ ብውሽጢ ግን ሓንቲ ዘይብልና ከይንኸውን እዩ ዝነግረና ዘሎ።

ኣብዚ እንነብሮ ዓለም ብዙሓት ኣብ ርእሶም ዝዓለም ነገራት እዮም ክገብሩ ዝጽዕሩ እዚ ኸኣ ኣብ ርእስና ጥራሕ ተኸሊልና ንኣምላኽ ከይዘከርና ከም እንነብር ይገብረና። ኩሉ እንነብሮ ጽቡቕ ነገር ኣብ ኣምላኽ ዝዓለመ እንተ ኾነ ጥራሕ እዩ ብሓቂ ጥዕያት ክርስቲያን ክንብሃል እንኽእል። ክርስቲያን ኣብቲ ዝገበርዎ ከተኩሩ የብሎምን ኣብቲ ኣምላኽ እንታይ ክገብሩ ከም ዘኽእሎም እዮም ከተኩሩ ዘለዎም። ኣዲንቲ ኻልኣት ኣብኣም ዘይኮነ ኣብ ኣምላኽ ከምዝጥምታ ምግባር እዩ ናቶም። ሰባት ብዝገበርዎ ክንኣዱን ክፍለጡን ጥራሕ ዘድህቡ እንተ ኾይኖም ጌና ኣብ መገዲ ክርስትና እውን የለዉን ስለዚ ጉዕዞና ክጽብቕ ኣብ ኣምላኽ ዘተኮርና ክንኸውን ኣሎና።

ኢየሱስ ንነፍሲ ወከፍና ብርሃን ኢኻ/ኺ ይብለና ኣሎ “ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ”። መብራህቲ ንርእሱ ኣየብርህን እዩ። ክርስቶስ ስለምንታይ ክነብርህ ከም ዘሎና ክነግረና እንከሎ “ሰባት ነቲ ጽቡቕ ግብርኹም ርእዮም ኣብ ሰማይ ንዘሎ ኣቦኹም ምእንቲ ኸመስግንዎ ብርሃንኩም ኣብ ቅድሚ ሰብ ይብራህ” ይብለና። ጽቡቕ ግብሪ ክብል እንከሎ መንፈሳውን ሥጋውን ተግባር እዩ ዘስምዕ ከምቲ ኣብ ኢሳይያስ ዝሰማዕናዮ። ምምስጋን ምኽባር ክብል እንከሎ ተኣምኖን ተንቀሳቐሰን። በቲ ብርሃና ኣብ ጽቡቕ ነገር ምጽላው። ብርሃን ስለ ዝኾነ ንጽቡቕ ዘበለ። ንጹሕ። ሓቂ። ቅዱስን ዝእመንን ክንውክል ኣሎና (ፊሊጵ 4:8)።

ቅ. ጳውሎስ አብ 1ቆሮ 1:1-5 ንሱብ ቆሮንጦስ ሙብራህቲ ከም ዝኾኖም ይምስክር። አብ መንግሥም ምህላወ ነቲ ዝነበሮም ጸልማት ከም ዝቐንጠጠሎም ይነግር። ከም ጨው ከአ ንድሕነቶም ከም ዝዕቅቡ ገርዖም። ነዚ ኸአ ብቻላት ጥራሕ ዘይኮነ ብግብሪ ኦርጲዳዎም። ከምዚ እናበለ ኸአ ይገልጸ “አጎዋተይ ናባካትኩም ክመጽእ ከሎኹ ምሥጢር አምላኽ ብኸእለት ዘረባ ወይ ብፍልስፍና ክሰብከልኩም አይመጻእኩን እንታይ ድኡ ነቲ አምላኽ ዝሃዕ ክነግር እየ”። ጳውሎስ ነዚ ብቐልል ዝበለ መገዲ ይገብሮ ማለት ብቃሉን ብሰናይ ግብርን።

ሰብ ቆሮንጦስ ባቲ ንሱ ዝገበሮን ዝበሎን አብኡ ብርሃን ክርስቶስ ክርእዩ ኸኢሎም። ንሱ ጨው ንሕይወቶም ጣዕምን ከምዝዕቅቡን ገርዖም። አብዚ ተመስሪትና እምብአር ንሰባት ክንረኽቦም እንከሎና ካብቲ ቅድሚ ምርካብና ዝነበሮም ኩነታት አብ ዝበለጸ ከም ዝሰገሩ ክንገብሮም አሎና። ካብአም ደሮና ጭንቀት፣ ተስፋ ቁርጻትን ሓዘንን ምድራዝ። ካብ ድንቁርና ነጻ ከውጽአምን አብ አምላኽ ብምቕራብ ንሓቂ ከምዘመስግኑ ክሕግዞም ይግባእ።

ንህያብ አምላኽ ክንሓብእ የብልናን። ፍቕሪ ካብ ገዛ እያ እትጅምር ስለዚ መጀመርያ አብ ገዛናን ማሕበርናን ሙብራህትን ጨውን ክንከው ይግባእ። ዓለምና ኸአ ነቲ ቅኑዕ ሳዕበናት ብርሃን ክተስተማቕሮ ይግባእ። ንዓለምና ከምእትጠሚ ክንገብራ የብልናን ብፍላይ ካብቲ ንሱ ዝሃበና ጣዕሚ ምስክርነትናን ጽቡቕ ግብርናን።

ንክርስቶስ ምስዓብ ኩሉ ጊዜ ብምሉእ ሓንቲ ከየትረፍካ እዩ። አብዚ ናይ ሎሚ አስተንትኖና እቲ ዕድመ መጀመርያ ንገዛእ ርእስና ዝበራህና ክንከውን አሎና። ብጸጋ ካብ ብርሃን አምላኽ ክንሳተፍ ንኸእል ሽዑ ነቲ ብርሃን አብ ካልኣት ከም ዝበጸሕ ነገብር። እቲ አምላኽ ዝህበና ህያብ ብፍላይ ብጸግኡ ክንበርህ እምነት እዩ። ብእምነት አእምሮና ይጸንዕን ክብ ይብልን። እዚ ዝለዓለን ዝበለጸን ህያብ እዩ። ህያብ እምነት ብግዙፍ እንርአዮ ጽቡቕ ይኹን ወላ ብትምህርቲ ፍሉይ ህያብ ይሃልወና አይሃልወና እምነት ንመልዕልተ ባህሪ ናይ ድሕነትና ሓቅታት ወላ አብዚ ምድሪ ክንርኢ ክንርዳእ ይሕግዞና።

እምብአር ሓቀኛታት ተኸተልቲ ክርስቶስ ንኹን። ከምቲ ቅ. ጳውሎስ ዝብሎ ነቲ ዝተሰቐለ ክርስቶስ ብሕይወትና ብዘረባና ብስራሕና ብቃላትና ብኹሉ ጠባያትና ንስበኩ። ከም ኦርድእቲ ክርስቶስ ናይ እዛ እንነብራ ዓለም ጨውን ብርሃንን ኮና መቐረት ንሃባ። ኩልና ብርሃና ወሊዕና ንኸፍኣት ስዒርና ንክርስቶስ አብ ኩሉ ንመስክሮ እዚ ኸአ ጸጋን በረኽትን ሰላምን ፍቕርን ከውርደልና እዩ።

አምላኽ ነዚ የብቅዓና።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ